"Астана медицина университеті" АҚ
Құқық негіздері және сот медицинасы кафедрасы

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

Тақырыбы: "Құқықтық тәртіп пен заңдылық түсінігі және қағидаттары

Орындаған: Жұбатқанова С.Д.
Топ: 112ЖМ
Қабылдаған: Муканова А.Б.

Жоспар:

I. Кіріспе

II. Негізгі бөлім

1.Құқық түсінігі мен оның белгілері

2.Құқықтық тәртіптің және оның ерекшеліктері

3. Заңдылықтың түсінігі, ерекшеліктері мен қағидалары

III. Қорытынды

IV. Пайдаланылған әдебиеттер

Құқық дегеніміз - қоғамдық қатынастарды реттеуге бағытталған, мемлекет бекітіп, қамтамасыз ететін жалпыға міндетті формальды анықталған заңдық нормалар жүйесі.

- Құқық белгілері
  - Жалпы
    - Нормативтілігі,жүйелілігі
    - жалпы міндеттілік сипаты
    - формальды айқындылығы
    - рәсімділігі және
    - мемлекетпен байланыстылығы
  - Ерекше
    - Оның әлеуметтік тарихи табиғаты жатады, яғи құқық белгілі бір тарихи кезеңнің, нақты бір қоғамдық қатынастарының жемісі

Құқықтық тәртіп — заңдылықтың дәйекті, нақтылы толық орындалуы. Заңдылық-құқықтық тәртіптің мазмұны мен мақсаты, мұраты мен қағидалары. Заңдылық пен құқықтық тәртіп тығыз байланысты. Құқықтық тәртіп - заңдылықтың мазмұны мен мүдде-мақсаты. Осы екі ұғым бірлесіп орындалады

•Құқықтық тәртіптің ерекшеліктері:

- **ол құқық нормаларында жоспарланған**
- **мемлекетпен қамтамасыз етіледі**
- **қоғамдық қатынастардың ұйымдастырылуына жағдай жасайды**
- **осы нормаларды жүзеге асырудың нәтижесінде туындайды**
- **заңдылықтың нәтижесі болып табылады**

Қоғамдағы қатынасты құқықтық реттеу механизмі құрылымының элементтері:

1). *Құқықтық норма* арқылы қоғамдағы заңдылықтың, тәртіптің талабы, мазмұны, шеңбері, мүдде-мақсаты анықталады; олардың орындалу бағыттары, жолдары, тәсілдері көрсетіледі. Егер дұрыс орындалмаса, жауапкершіліктің түрлері көрсетіледі.

2).*Құқықтық қатынас* арқылы субъектілердің арабайланысын мүдде-мақсатын, құқық пен міндеттерін анықтап, біліп отырады. Ол мүдде-мақсаттарды қандай нормативтік актілер арқылы іске асырады; қатынастың басталуы мен аяқталуы көрсетіледі.

2).*Құқықтық қатынас* арқылы субъектілердің арабайланысын мүдде-мақсатын, құқық пен міндеттерін анықтап, біліп отырады. Ол мүдде-мақсаттарды қандай нормативтік актілер арқылы іске асырады; қатынастың басталуы мен аяқталуы көрсетіледі.

Заңдылық дегеніміз — мемлекеттің конституциясын, парламенттің қабылдаған заңдарын, президенттің заң күші бар жарлықтарын қатаң бақылап, оларға нышан келтіруге жол бермеу.
Заңға тәуелді актілерді бақылау заңдылыққа жатпайды.

Қоғам тәртіпке, заңдылыққа негізделіп, соған арқа сүйеп қалыптасып, өмір сүре алады. Қоғамда тәртіп болмаса, ол құлдырайды, қирайды, оның келешегі болмайды. Қоғамдағы барлық қарым-қатынасты құқықтық реттеу өте күрделі; ол көп салалы, көп жүйелі процесс.

- Заңдылықтың мазмұны *үш* элементтен құрылады.
  - *1. Қоғамда әділ заң саясаты болу керек.*
  - *2.Конституцияның, заңның мазмұнын толық іске асыру, дұрыс орындау.*
  - *3. Конституция мен заңды халықаралық құқықтың принциптерін қатаң қорғау*

Міне осы элементтер іс жүзінде бірігіп, қалыптасса, қоғамда заңдылық орнап, құқықтық мемлекет орнатуға мүмкіншілік болады.

Заңдылықтың өзіне тән ерекшеліктері:

заңдылық барлық қоғам көлемінде дамиды

- оны орындау, дамыту барлық қоғамның жұмысы. Бұл жұмысты қамтамасыз ету мемлекеттің, бірлестіктердің, одақтардың, ұжымдардың, саяси партиялардың міндеті. Бақылау мемлекеттік органның жұмысы.

заңдылық нормативтік актілермен тығыз байланыста дамиды

- *Олар бір-біріне зор әсер етіп отырады. Бірі жақсы дамыса екіншісі де жақсы дамиды, нашар дамыса, екеуінің де деңгейі төмен болады.*

- ***Заңдылықтың негізгі талаптары:***
  - **- заңның үстемдігін қамтамасыз ету;**
  - **- заңды түсіну мен орындаудың бірлестігін қатаң, орындау;**
  - **адам өз құқығын, өз бостандығын қорғаймын деп басқаның құқығына нұқсан келтірмеуге міндетті;**
  - **- құқықты бұзушылыққа қатаң күрес жүргізу**

- Заңдылықтың қағидалары –

бұл заңдылықтың мазмұнын ашатын негізгі идеялар, бастамалар. Оларға мыналар жатады:

1) заң үстемдігі – барлық нормативтік және жеке құқықтық актілердің заңға бағыныстылығын білдіреді	***2) заңдылықтың тұтастығы – нормативтік актілерді түсіну мен қолдану елдің бүкіл аумағында бірдей болуы тиіс дегенді білдіреді;***	***3) заңдылықтың мақсатқа сәйкестігі – құқықшығармашылық және құқықты жүзеге асыру қызметінің қоғамның мақсаттары мен міндеттеріне жауап беретін ең дұрыс түрлерін қатаң түрде заң-дардың шегінде таңдау қажеттігін, заңдылық пен мақсатқа сәйкес-тілікті қарама-қарсы қоюды болдырмауды білдіреді, яғни, мақсат-қа сәйкестілікті себеп қылып заңды бұзуға жол берілмейді;***

Заңдылық — бұл қоғамдық қатынастардың барлық қатысушыларымен заңдарды қатаң және мүлтіксіз сақтауы

Заңдылық субъектілері:

- *мемлекет пен оның органдары;*
- *қоғамдық ұйымдар;*
- *енбек ұжымдары;*
- *лауазымды тұлғалар;*
- *азаматтар*

Заңдылық объектісі:

- *Заңды міндетті тұлғалардың жүріс-тұрысы, олардың санасы, еркі мен әрекеттері*

Заңдылық принципі:

- *заң үстемдігі;*
- *заңдылықтың біртұтастығы;*
- *заңдылықтың мақсаттылығы;*
- *заңдылықтың шынайылығы*

Заңдылықтың кепілдіктері:

- *әлеуметтік-экономикалық;*
- *саяси;*
- *ұйымдастырушылық;*
- *қоғамдық;*
- *идеологиялық;*
- *арнайы-заңдық*

Пайдаланған әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы.
2. Баккулов С.Д Құқық негіздері. Алматы 2004 жыл
3. Оспанова К.И. Құқық негіздері. 2007 жыл
4. Баянова Е.Е Мемлекет және құқық теориясы
5. Ашитова З.О., Ашитов Б.З Қазақстан республикасының құқық негіздері, Алматы 2003 жыл